

Brussel, 23.7.2014
COM(2014) 520 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**Energie-efficiëntie en de bijdrage daarvan aan de energiezekerheid en het kader voor
het klimaat- en energiebeleid voor de periode tot 2030**

{SWD(2014) 255 final}
{SWD(2014) 256 final}

1. INLEIDING

De Commissie heeft onlangs een kader voor het klimaat- en energiebeleid voor de periode 2020 tot 2030¹ gepresenteerd. In dit kader worden ambitieuze streefcijfers voor het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en voor hernieuwbare energie voorgesteld als onderdeel van de overgang van de EU naar een concurrerende koolstofarme economie. Tevens wordt een lans gebroken voor een kleinere afhankelijkheid op energiegebied en voor een meer betaalbare energie voor de bedrijfswereld en de consumenten via een goed functionerende interne energiemarkt. Het 2030-kader is sindsdien aangevuld met een meer gedetailleerde analyse van de energievoorzieningszekerheid van de Unie, rekening houdend met de recente geopolitieke gebeurtenissen aan de Oostgrens van de EU, samen met een strategie waarbij concrete acties worden voorgesteld om de energieafhankelijkheid in de zeer nabije toekomst en op langere termijn te verminderen².

In reactie op het verzoek van de Europese Raad³ wordt in deze mededeling toegelicht en gekwantificeerd welke bijdrage een grotere energie-efficiëntie kan leveren voor de vermindering van de broeikasgasuitstoot en voor de verbetering van de energievoorzieningszekerheid van de Unie, wat beide facetten zijn van een geïntegreerd kader voor het klimaat- en energiebeleid. In overeenstemming met de energie-efficiëntierichtlijn wordt in deze mededeling ook gerapporteerd over de vooruitzichten voor het behalen van het 20%-streefcijfer inzake energie-efficiëntie tegen 2020.

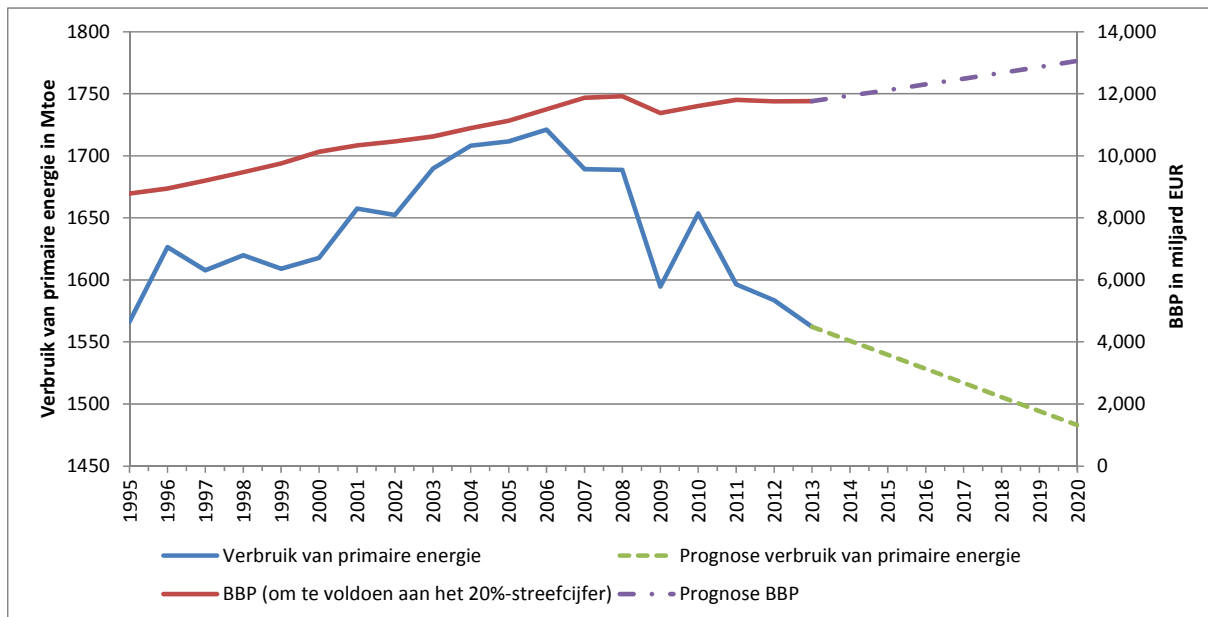
Energie-efficiëntie zal een fundamentele rol spelen bij de overgang naar een concurrerder, zekerder en duurzamer energiesysteem waarvoor de interne energiemarkt een centraal element is. Hoewel energie de motor is van onze samenlevingen en economieën, moet de toekomstige groei worden aangedreven met minder energie en tegen lagere kosten. De EU kan dit nieuwe paradigma waarmaken. Zoals figuur 1 toont, had de EU al voordat de crisis in 2008 toesloeg een begin gemaakt met de ontkoppeling van economische groei en energieverbruik, meer bepaald dankzij een grotere energie-efficiëntie. Sinds de crisis is economische groei en energieverbruik verder ontkoppeld, met als aanjagers stevige prijssignalen en een alomvattend pakket van energie-efficiëntiemaatregelen (zie de figuur).

¹ COM(2014) 15.

² COM(2014) 330.

³ Conclusies van de Europese Raad van 26-27 juni 2014, EUCO 79/14.

Figuur 1. Ontwikkeling van het energieverbruik en van het BBP in de EU in de periode 1995-2013

Bron: Commissiediensten, gebaseerd op EUROSTAT-gegevens

2. VOORUITZICHTEN VOOR HET BEHALEN VAN HET STREEFCIJFER VOOR 2020

Het huidige kader voor energie-efficiëntie

Als voornaamste streefcijfer voor energie-efficiëntie is **een indicatief streefcijfer van een energiebesparing met 20% tegen 2020** vastgesteld⁴. De lidstaten hebben niet-bindende nationale streefcijfers voor energie-efficiëntie vastgelegd. Deze streefcijfers worden ondersteund door:

- de energie-efficiëntierichtlijn⁵;
- de richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen⁶;
- productverordeningen waarbij minimale energieprestatienormen zijn vastgesteld en de verplichting is ingevoerd de energieprestaties op het etiket te vermelden⁷;
- de vaststelling van CO₂-prestatienormen voor auto's en bestelwagens⁸;
- toegenomen financiering door de EU-structuur en -investeringsfondsen (ESI-fondsen), Horizon 2020 en gespecialiseerde faciliteiten zoals ELENA⁹ en het Europese energie-efficiëntiefonds;

⁴ Deze besparing kan worden gelijkgesteld aan een besparing qua verbruik van primaire energie van 1483 miljoen ton olie-equivalent (Mtoe) in 2020.

⁵ En de voorgangers daarvan: de warmtekrachtkoppelinrichtlijn (2004/8) en de richtlijn inzake energiediensten (2006/32).

⁶ Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen.

⁷ Met name Richtlijn 2009/125/EG betreffende ecologisch ontwerp en de uitvoeringsmaatregelen daarvan; Richtlijn 2010/30/EU betreffende energie-etikettering en de uitvoeringsmaatregelen daarvan.

⁸ Verordening (EU) nr. 333/2014 en Verordening (EG) nr. 443/2009.

⁹ Door de Europese Investeringsbank beheerd Europees programma voor plaatselijke bijstand; <http://www.eib.org/products/elena/index>

- de uitrol van slimme elektriciteitsmeters na de vaststelling van de richtlijn betreffende de interne elektriciteitsmarkt¹⁰;
- het emissiehandelssysteem (ETS) van de EU¹¹.

Een beschrijving van de tenuitvoerlegging van de huidige wetgeving is gegeven in kader 1.

Kader 1: Tenuitvoerlegging van de belangrijkste wetgeving op het gebied van energie-efficiëntie – Stand van zaken

- De uiterste termijn voor de omzetting van de energie-efficiëntierichtlijn in nationaal recht is slechts onlangs verlopen. De 2014-energie-efficiëntieactieplannen van de lidstaten wijzen op een versterking van het nationale energie-efficiëntiebeleid (zie overzicht in bijlage I).
- De energie-efficiëntierichtlijn levert stimulansen voor de wijziging van het bedrijfsmodel van ondernemingen die energiediensten leveren. De richtlijn vergt van de lidstaten dat zij financieringsfaciliteiten voor energie-efficiëntie bevorderen. In Duitsland verstrekt de openbare bank KfW preferentiële leningen voor energie-efficiëntierenovaties van bestaande gebouwen en voor de bouw van nieuwe gebouwen met laag energieverbruik. Tussen 2006 en 2013 werden 2,8 miljoen woningen gerenoveerd en werden 540 000 nieuwe hoogrendementswoningen gebouwd.
- In Frankrijk voorziet de nieuwe nationale ontwerpwet in talrijke concrete acties, met name op het gebied van gebouwen. Tot de maatregelen behoort onder meer een belastingvermindering van maximaal 30% van de kosten van energie-efficiëntierenovaties, en dit vanaf september 2014.
- De financieringsmechanismen in het kader van de Europese structuur- en investeringsfondsen worden gediversifieerd, met een bredere inzet van financiële instrumenten.
- Het aantal lidstaten dat energie-efficiëntieverplichtingen oplegt aan nutsbedrijven zal naar verwachting toenemen van vijf tot zestien. In Polen zullen de desbetreffende bepalingen van de energie-efficiëntierichtlijn volledig via een dergelijk stelsel van verplichtingen ten uitvoer worden gelegd.
- De energie-efficiëntierichtlijn bevordert programma's om het bewustzijn van huishoudens te vergroten over de baten van energieaudits, uitgevoerd door geschikte adviesdiensten. In het Verenigd Koninkrijk helpt een gespecialiseerde dienst bij het ontwerpen van het beleid op basis van onderzoek naar de wijze waarop consumentenbesluiten inzake energie-efficiëntie ten goede kunnen worden beïnvloed ("gedragseconomie").
- Ondanks goede vorderingen hebben slechts vier lidstaten tot dusverre een volledige omzetting van de energie-efficiëntierichtlijn kunnen melden. De Commissie heeft naar de overige lidstaten aanmaningsbrieven gestuurd.
- Ook de tenuitvoerlegging van de richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen heeft vertraging opgelopen, ondanks het feit dat de uiterste termijn oorspronkelijk juli 2012 was. Op dit moment hebben negen lidstaten het omzettingproces nog niet voltooid. In vier gevallen heeft de Commissie de zaak ingeleid bij het Hof van Justitie.

Het beleid inzake energie-efficiëntie levert tastbare resultaten op

Dankzij de genomen energie-efficiëntiemaatregelen verbruiken gebouwen minder energie, verdwijnen inefficiënte apparaten stilaan uit de markt en hebben op huishoudelijke toestellen,

¹⁰ Richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG.

¹¹ Richtlijn 2003/87/EG als gewijzigd bij Richtlijn 2009/29/EG en Besluit nr. 1359/2013/EU

zoals televisies en verwarmingsketels, aangebrachte etiketten het voor consumenten mogelijk gemaakt een geïnformeerde keuze te maken. Overheidsinstanties, industriële sectoren, kleine en middelgrote ondernemingen en huishoudens zijn zich meer bewust geworden van de energiebesparingsmogelijkheden. In de vervoersector zullen CO₂-prestatie-eisen de gemiddelde emissie van nieuwe personenwagens tegen 2021 met 40% terugdringen ten opzichte van de niveaus van 2007.

De schaal van de interne markt heeft het gemakkelijker gemaakt deze elementen binnen een gemeenschappelijk EU-kader te plaatsen en heeft het voor beleidsmakers mogelijk gemaakt van elkaar te leren. Dit Europees kader vult de nationale maatregelen aan, zoals overeenkomsten op basis van vrijwilligheid, energie-efficiëntieverplichtingen, financieringsregelingen en voorlichtingscampagnes. De voortgang van de lidstaten op het gebied van hun energie-efficiëntie wordt jaarlijks geëvalueerd als onderdeel van het Europees semester.

Het beeld, zowel op nationaal als op EU-niveau, toont dus een groeiend momentum achter het energie-efficiëntiebeleid en de desbetreffende maatregelen.

Er zijn verdere inspanningen nodig om het EU-streefcijfer op het gebied van energie-efficiëntie tegen 2020 te behalen

Op basis van een analyse van de acties van de lidstaten en extra prognoses kan de Commissie nu stilaan concluderen dat **de EU in 2020 een energiebesparing van ongeveer 18-19% zal hebben gerealiseerd**¹². Er moet worden opgemerkt dat ongeveer een derde van de vooruitgang op weg naar het behalen van het 2020-streefcijfer te danken is aan de lager dan verwachte groei ten gevolge van de financiële crisis. Het is daarom belangrijk niet te zelfgenoegzaam over het bereiken van het 20%-streefcijfer te worden en de inspanningen voor het bereiken van een nieuwe doelstelling in de periode na 2020 niet te onderschatten.

Gezien de grote baten van energie-efficiëntie en de talrijke bewijzen voor het feit dat een beleid van energie-efficiëntie werkt, is het essentieel om te waarborgen dat het streefcijfer volledig wordt bereikt. De tenuitvoerlegging van het EU-wetgevingskader kent nog steeds heel wat vertraging (zie bijlagen II en III). **Als alle lidstaten nu even hard werken om de overeengekomen wetgeving volledig ten uitvoer te leggen, dan kan het streefcijfer van 20% wel degelijk worden bereikt zonder dat er aanvullende maatregelen nodig zijn.**

De inspanningen moeten worden geconcentreerd op de volgende elementen:

- de consumenten geruststellen over de kwaliteit van hun gebouwen, door het versterken van de lokale en regionale verificatie van de inachtneming van de nationale bouwvoorschriften en een goede voorlichting van de consument over de energieprestaties van te kopen of te huren gebouwen¹³;

¹² Dit houdt dus in dat het besparingsstreefcijfer van 20% op 20 à 40 Mtoe na zou worden bereikt.

¹³ De Commissie gaat ervan uit dat door deze acties een extra hoeveelheid van 15 Mtoe kan worden bespaard tegen 2020. "Study evaluating the National Policy Measures and Methodologies to implement Article 7 of the Energy Efficiency Directive", CE Delft, door de Commissiediensten bestelde ontwerpstudie.

¹³ http://EG.europa.eu/energy/efficiency/eed/guidance_notes_en.htm

- de nutsbedrijven moeten nauw samenwerken met hun klanten om energiebesparingen te verwezenlijken¹⁴;
- de marktbeveiliging van de energie-efficiëntie van producten moet worden versterkt en moet in alle lidstaten over de nodige middelen kunnen beschikken zodat een gelijk speelveld wordt gecreëerd voor de industrie en zodat de consumenten over de vereiste informatie beschikken om geïnformeerde keuzes te kunnen maken¹⁵.

3. ENERGIE-EFFICIËNTIE: EVALUATIE VAN HET POTENTIEEL VOOR 2030

Een belangrijke doelstelling van het toekomstige klimaat- en energiebeleid is energie betaalbaar te houden voor het bedrijfsleven, de industrie en de consument. Daaruit volgt dat het 2030-kader en de daarmee verbonden doelstellingen en streefcijfers gepaard gaan met de zorg om de klimaat- en energiedoelstellingen op de meest kosteneffectieve wijze te bereiken. Een dergelijke aanpak vereist dat de lidstaten hun verbintenissen met de nodige flexibiliteit kunnen nakomen, waarbij zij rekening houden met de specifieke nationale omstandigheden. Op deze basis heeft de Commissie bindende streefcijfers voorgesteld om de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met 40% terug te dringen (ten opzichte van de 1990-emissies) en, wat het energieverbruik betreft, in 2030 ten minste 27% daarvan te betrekken uit hernieuwbare bronnen. Dit zijn mijlpalen op een kosteneffectieve route naar een concurrerende koolstofarme economie in 2050.

Wat de energie-efficiëntie betreft, is in het kader voor 2030 tevens aangegeven dat de kosteneffectieve verwezenlijking van het 2030-streefcijfer voor broeikasgasemissiereductie een grotere energiebesparing vergt van ongeveer 25%¹⁶. In dit document wordt van deze premisse uitgegaan en wordt het kosteneffectieve potentieel van verbetering van de energie-efficiëntie en de andere baten die energie-efficiëntie met zich meebrengt, geanalyseerd.

3.1. EU-concurrentievermogen: groei, werkgelegenheid en industrie

Energie-efficiëntie heeft een belangrijke rol te spelen voor meer werkgelegenheid¹⁷ en groei, met name door stimulering van de bouw, de sector die het meest in staat is om snel te reageren en de economie opnieuw in een stroomversnelling te brengen, en die niet naar het buitenland kan vertrekken.

In de industrie heeft het energie-efficiëntiebeleid tot doel de hoeveelheid energie die vereist is voor een bepaald proces of product te verminderen zodat hetzelfde of meer wordt gedaan zonder dat de groei in het gedrang komt. Het Europese bedrijfsleven, met name de maakindustrie, heeft er reeds aanzienlijk toe bijgedragen om van Europa één van de meest energie-efficiënte regio's ter wereld te maken. In deze sector in het bijzonder is een verbetering van de energie-efficiëntie vaak een autonome reactie geweest op prijsontwikkelingen. De EU-industrie bijvoorbeeld heeft in het verleden energie altijd op een

¹⁴ De Commissie gaat ervan uit dat door deze acties een extra hoeveelheid van 20 Mtoe kan worden bespaard tegen 2020; zie ook http://EG.europa.eu/energy/efficiency/eed/guidance_notes_en.htm.

¹⁵ Dit moet een verlies aan besparingen van minimaal 4 Mtoe voorkomen.

¹⁶ Ervan uitgaande dat dezelfde methode om de voortgang te meten wordt gebruikt als momenteel wordt gebruikt voor het 20%-energie-efficiëntiestreefcijfer voor 2020.

¹⁷ Mededeling van de Commissie inzake het Initiatief voor groene werkgelegenheid: het banenpotentieel van de groene economie benutten, COM(2014) 446 final.

efficiëntere manier gebruikt dan de industrie in de VS, en zij heeft haar energie-intensiteit tussen 2001 en 2011 nogmaals met bijna 19% verbeterd, vergeleken met slechts 9% in de VS¹⁸. Tussen 1990 en 2009 is de energie-intensiteit in de EU27-industrie met 30% verbeterd¹⁹.

Het regelgevingskader om deze ontwikkeling te ondersteunen bestaat al, waarbij het EU-emissiehandelssysteem (ETS) het voornaamste instrument is om energie-efficiëntie (en broeikasgasemissiereductie) in de industrie te bevorderen, zodat de vereiste voorspelbaarheid van het regelgevingskader gewaarborgd is. Dit zal nog worden versterkt door de marktstabiliteitsreserve van het ETS dat het systeem op een robuustere wijze tegen schokken zal beschermen.

Het energie-efficiëntiekader van de EU heeft bewezen een aanjager te zijn van innovatie en economische groei voor het Europese zakenleven. Energie-efficiëntie is stilaan een kans voor het bedrijfsleven geworden, meer in het bijzonder in de bouwsector (een sector die door het midden- en kleinbedrijf wordt gedomineerd). Energie-efficiëntie bevordert de concurrentiekracht door markten te creëren voor efficiënte toestellen met hoge toegevoegde waarde en technologieën voor gedecentraliseerd energiebeheer. De toenemende afhankelijkheid van ICT op talrijke van de betrokken gebieden biedt een kans voor verdere efficiëntiewinsten, op voorwaarde tenminste dat de systemen en platforms zijn uitgerust met open standaardinterfaces die een gemakkelijke upgradering en verder innovatie mogelijk maken. Naarmate de vraag naar energie-efficiënte producten wereldwijd toeneemt, creëert het energie-efficiëntiebeleid ook voordelen op de mondiale groeiemarkten voor Europese producten en draagt dit alles bij tot duurzame economische ontwikkeling.

Nieuwe technologieën in de bouwsector, de maakindustrie en het vervoer hebben het potentieel om, als zij met succes op grote schaal worden ingezet, de energie-efficiëntie nog verder te verbeteren.

3.2. Gebouwen – lagere energiefacturen voor de consument

Verbetering van de energie-efficiëntie van gebouwen kan de consument geld doen besparen. De huishoudens in de EU geven gemiddeld 6,4% van hun beschikbaar inkomen uit aan met hun woning verbonden energieverbruik, waarvan ongeveer twee derde voor verwarming en een derde voor andere doeleinden²⁰. In 2012 slaagde bijna 11% van de bevolking van de EU er niet in de eigen woning voldoende te verwarmen²¹. Dit is een gevolg van de stijging van de energieprijzen, waarvan het effect weliswaar wordt getemperd door de grotere concurrentie op de interne energiemarkt en door de toegenomen energie-efficiëntie.

Ten gevolge van de opname van efficiëntie-eisen in de bouwvoorschriften verbruiken nieuwe gebouwen momenteel slechts de helft van wat een typisch gebouw in de jaren '80 verbruikte. Toch moet worden opgemerkt dat 64% van de ruimteverwarmingstoestellen, om een

¹⁸ COM(2014) 21, "Energy prices and costs in Europe", blz. 12; SWD (2014) 19, "Energy Economic Developments in Europe", blz. 36 en 41.

Europees Milieuagentschap 2012, <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/energy-efficiency-and-energy-consumption>.

²⁰ "Energy prices and costs report", Werkdocument van de Commissiediensten, SWD(2014) 20 final/2.

²¹ Idem

voorbeeld te noemen, nog steeds inefficiënt is, op zijn best lagetemperatuurmodellen²², en dat 44% van de ramen nog enkelglazig is²³. Nieuwe rendements- en etiketteringsnormen voor ruimte- en waterverwarmingstoestellen zullen weldra effect sorteren op de markt. Wat elektriciteit betreft, wordt verwacht dat efficiëntere toestellen de consumenten tegen 2020 jaarlijks 100 miljard EUR op hun energiefacturen zullen doen besparen, wat neerkomt op 465 EUR per huishouden.

Het recht op meer informatieve, transparante en frequente facturen en het recht om zelf actief te zijn op de vraagresponsmarkten geeft de consument de macht om zijn energieverbruik op actieve wijze te beheren. Wanneer zij de uitrol van slimme metersystemen voorbereiden of vergemakkelijken, moeten de lidstaten de aandacht toespitsten op de totstandbrenging van een markt voor innovatieve energiediensten waarin investeringen in efficiënte toestellen en intelligente productie- en consumptiepatronen baten opleveren.

De energie-efficiëntie van gebouwen is met 1,4% per jaar toegenomen²⁴. Dat dit tempo al bij al zo laag ligt, wordt veroorzaakt door het lage renovatietempo. De lidstaten die het meest succes hebben geboekt bij het terugdringen van verspillend energieverbruik, hebben dat gedaan door stringente efficiëntie-eisen voor nieuwe en gerenoveerde gebouwen te combineren met programma's ter bevordering van de renovatie van bestaande gebouwen²⁵.

Om de baten van energie-efficiëntie in gebouwen op te kunnen strijken, moeten de vereiste voorafgaandelijke investeringen worden versneld en moet het tempo van renovatie van het bestaande gebouwenbestand worden verhoogd van 1,4% (het huidige gemiddelde) tot meer dan 2% per jaar.

Een deel van de uitdaging is om deze versnelling op een sociaal aanvaardbare wijze uit te voeren. Neveneffecten die schadelijk zijn voor de zwakkere elementen van de samenleving moeten tot een minimum worden beperkt en er moet gezocht worden naar manieren om het mogelijk te maken dat alle onderdelen van de samenleving de vruchten van investeringen in energie-efficiëntie maatregelen kunnen plukken. Daarvoor moeten de juiste financiële instrumenten worden opgezet die toegankelijk zijn voor alle consumentengroepen, ongeacht hun financiële situatie.

Een verminderde vraag naar fossiele brandstoffen zal op zijn beurt leiden tot lagere energieprijzen. Overeenkomstig een raming resulteert elke extra energiebesparing met 1% in een verlaging van de gas- en olieprijs met respectievelijk ongeveer 0,4% en 0,1% in 2030²⁶.

3.3. Energie-efficiënt vervoer

Het energieverbruik in de vervoersector is in het tijdvak 1990-2007 met 35% toegenomen, maar werd sindsdien gekenmerkt door een dalende trend. Het krachtigste instrument om deze toename van het verbruik aan te pakken, zijn tot dusverre de CO₂-normen gebleken. Zij hebben de uitstoot van broeikasgassen doen dalen en hebben auto's en lichte bestelwagens

²² Europese verwarmingsindustrie, gegevens voor 2012, EU28 exclusief Cyprus, Luxemburg en Malta.

²³ Voorbereidende studie in het kader van de richtlijn ecologisch ontwerp, VHK, ontwerpresultaten.

²⁴ "Energy Efficiency Trends in the EU", Odyssee-Mure, 2011

²⁵ In Duitsland en Slowakije bijvoorbeeld is het gemiddelde energieverbruik per woning sinds 1990 met 50% gedaald.

²⁶ POLES, "Quick analysis of the impact of energy efficiency policies on the international fuel prices", Joint Research Centre, 2014.

energie-efficiënter gemaakt²⁷, hoewel ook andere elementen zoals de hoge olieprijs en de vertraging van de mobiliteitsgroei hebben bijgedragen tot de terugval van het energieverbruik met 8% in de periode tussen 2007 en 2012.

Bepaalde tekenen lijken erop te wijzen dat het gedrag van de verkeersdeelnemers langzaam verandert. In sommige lidstaten heeft het autobezit het verzadigingspunt bereikt; op stedelijke schaal zijn er verschillende succesverhalen bij het aanmoedigen van een overstap naar efficiëntere transportmodi, zoals elektrische voertuigen, openbaar vervoer, fietsen en lopen. Het recentelijk goedgekeurde voorstel voor een richtlijn betreffende de totstandbrenging van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen²⁸ en het nieuwe pakket betreffende "stedelijke mobiliteit"²⁹ zullen deze ontwikkeling verder ondersteunen.

Andere door de Commissie vastgestelde initiatieven, in reactie op het witboek over het vervoersysteem³⁰, hebben tot doel het gebruik van efficiëntere takken van het vervoer te bevorderen, via een betere kwaliteit van en grotere keuzevrijheid bij raildiensten³¹, meer investeringen in onderzoek en ontwikkeling op het gebied van het spoorvervoer³² en intensievere benutting van de binnenvaart³³.

Om volledig effectief te zijn, is een geleidelijke omvorming van het hele vervoersysteem vereist naar een grotere integratie van de diverse transportmodi, innovatie en ontwikkeling van alternatieve brandstoffen en verbeterd beheer van verkeersstromen door gebruik te maken van intelligente transportsystemen. Dit alles moet gepaard gaan met een efficiënter beleid op stedelijk en landgebruiksgebied op EU- en lidstaatniveau.

3.4. Een goed evenwicht vinden tussen kosten en baten

De Europese Raad streeft ernaar om in oktober overeenstemming te bereiken over streefcijfers voor 2030 zodat de Unie een actieve rol kan spelen bij de lopende internationale onderhandelingen over klimaatverandering. De passende bijdrage van energie-efficiëntie aan het 2030-kader moet gebaseerd zijn op een grondige afweging van de extra kosten en baten als verder wordt gegaan dan de door de Commissie voorgestelde energiebesparing van 25%. Bepaalde belangrijke aspecten van de verschillende opties zijn samengevat in tabel 1.

²⁷ De emissies van nieuwe auto's in 2013 zijn gedaald tot een gemiddelde van 127 gram per kilometer, wat inhoudt dat het voor 2015 vastgestelde streefcijfer van 130g/km twee jaar eerder is bereikt.

²⁸ COM(2013) 18 final.

²⁹ COM(2013) 913 final.

³⁰ COM(2011) 144 def.

³¹ Vierde spoorwegpakket, beschikbaar op:
http://EG.europa.eu/transport/modes/rail/packages/2013_en.htm

³² Shift2Rail, beschikbaar op: http://EG.europa.eu/transport/modes/rail/news/shift-to-rail_en.htm

³³ NAIADES II-pakket, beschikbaar op:
http://EG.europa.eu/transport/modes/inland/promotion/naiades2_en.htm

Tabel 1. Kosten en baten van een reeks verschillende streefcijfers inzake energie-efficiëntie³⁴

	REF2013 Basisscenario	BKG40 (40% BKG, 27% HEB, 25% EE)	Meer ambitieuze doelstelling voor energie-efficiëntie (%)					
			EE27	EE28	EE29	EE30	EE35	EE40
Energiebesparingen in 2030 (afgezet tegen de prognoses van het 2007-basisscenario voor het verbruik van primaire energie)	21,0%	25,1%	27,4%	28,3	29,3%	30,7%	35,0%	39,8%
Verbruik van primaire energie in 2030 (Mtoe) [bruto binnenlands energieverbruik, exclusief niet-energiegebruik]	1490	1413	1369	1352	1333	1307	1227	1135
Kosten van energiesystemen zonder effect van energie-efficiëntie op niet-financiële kosten ³⁵ (gemiddeld per jaar 2011-2030 in miljard EUR '10)	2067	2069	2069	2074	2082	2089	2124	2181
Investeringsuitgaven (gemiddeld per jaar 2011-2030 in miljard EUR '10) ³⁶	816	854	851	868	886	905	992	1147

³⁴ Tabel 1 is gebaseerd op de laatst beschikbare analyse.

³⁵ Het begrip "Kosten van energiesystemen" omvat in grote lijnen twee elementen: kapitaalkosten en aankoop van energie. De kapitaalkosten kunnen worden opgesplitst in drie belangrijke elementen: (i) de geldelijke kosten van investering in energie-efficiëntie; (ii) de kosten om daartoe financiering te verkrijgen; en (iii) de niet-financiële kosten, zoals de inspanning die vereist is om informatie over efficiënte gebouwen of producten te verkrijgen. Beleid op het gebied van energie-efficiëntie heeft ten doel deze belemmeringen weg te werken en zo de kosten ervan te doen dalen.

³⁶ Hoewel GHG40 in het geheel van het tijdvak 2011-2030 0,5 miljard EUR minder duur is dan EE27 in termen van totale kosten voor het energiesysteem (2068,5 vs 2069 miljard EUR), vergt dit lichtjes hogere investeringsuitgaven. Dit is voornamelijk het gevolg van de beperktere ambitie van EE27 in termen van

Netto gasinvoer in 2030 (in miljard m ³) ³⁷	320	276	267	256	248	237	204	184
Kosten van invoer fossiele brandstoffen (gemiddeld per jaar 2011-2030 in miljard EUR '10)	461	452	447	446	444	441	436	434
Werkgelegenheid in 2030 (miljoen personen)	231,74	n.v.t. ³⁸	n.v.t.	232,39	n.v.t.	232,53	233,16	235,21
Gemiddelde elektriciteitsprijs in 2030 (€/MWh)	176	179	180	179	178	178	177	182

broeikasgasemissiereductie (-40,6% in plaats van -40,1%) en de invoering van bepaalde lagekosten-EE-beleidslijnen voor de ontmanteling van niet met de markt verband houdende barrières (die wel degelijk bestaan in GHG40) en het benutten van het relevante EE-potentieel dat beschikbaar is in de EU.

³⁷

Aangezien de PRIMES-output in Mtoe is, is een omrekeningsfactor van 0,90567 gebruikt (ref: IEA).

³⁸

Wat de werkgelegenheid betreft werden minder scenario's gemodelleerd aangezien de voorafgaande analyse heeft aangetoond dat de resultaten – bijvoorbeeld voor EE27 en EE28 – weinig van elkaar verschillen. Alleen EE28, EE30, EE35 en EE40 werden daarom gemodelleerd.

Naar verwachting zal een geplande energiebesparing met 25% de gemiddelde kosten van het energiesysteem doen toenemen van 2067 tot 2069 miljard EUR per jaar (2011-2030), d.w.z. met ongeveer 2 miljard EUR per jaar, of 0,09%. De aanzienlijke energiesysteemkosten die de lidstaten zullen moeten dragen, maken deel uit van het lopende programma voor vernieuwing van een verouderend energiesysteem³⁹. Met een energiebesparing van 25% levert het 2030-kader al een aanmerkelijke bijdrage aan de verbetering van de situatie van energieafhankelijkheid van de Unie, namelijk een vermindering van de invoer van fossiele brandstoffen ter waarde van 9 miljard EUR per jaar (2% lager) en een vermindering van de gasinvoer met 13% (ca. 44 miljard kubieke meter) in vergelijking met de huidige trends en het huidige beleid.

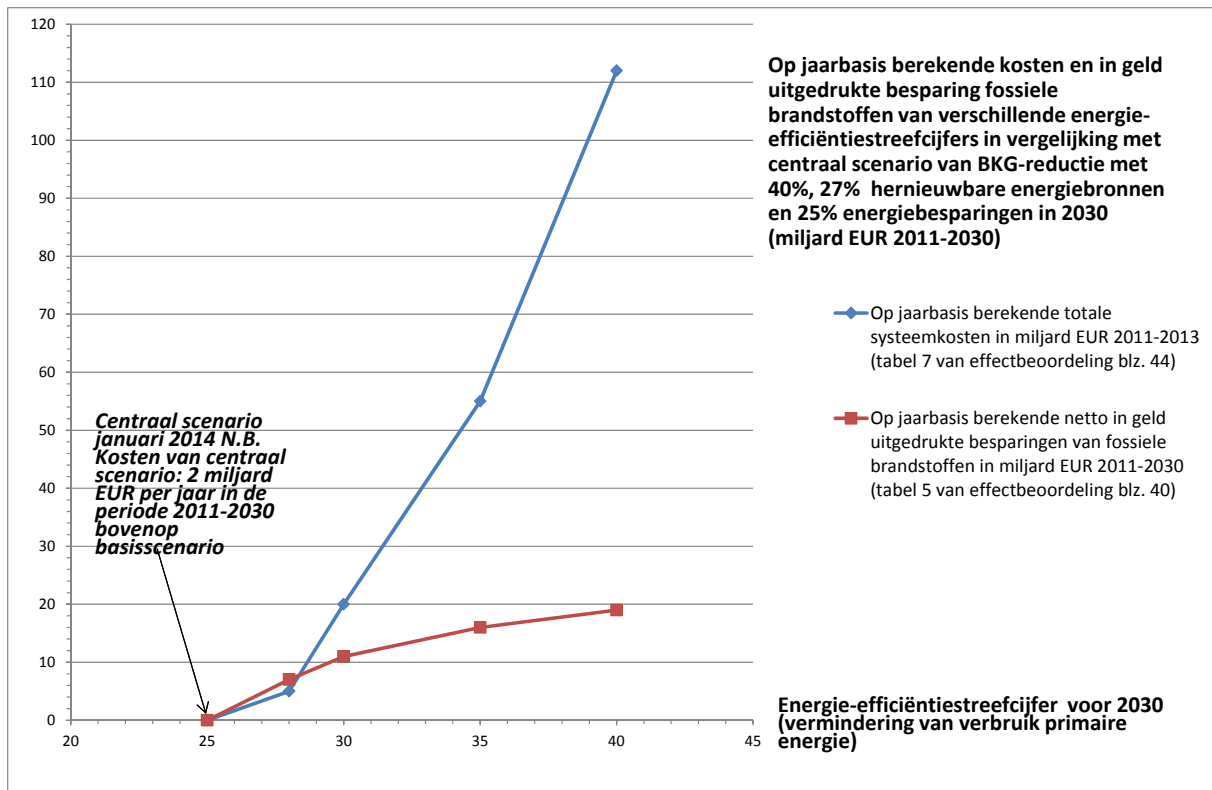
Een energiebesparingsstreefcijfer van 40%, als voorgesteld door het Europees Parlement, zou een waardevolle impact hebben op de energieafhankelijkheid van de Unie, met name door een vermindering van de gasinvoer. Deze baten op het gebied van de energievoorzieningszekerheid gaan echter gepaard met een sterke toename van de totale kosten van het energiesysteem, die oplopen van 2069 tot 2181 miljard EUR per jaar, d.w.z. jaarlijks met ongeveer 112 miljard EUR in de periode 2011-2030.

De Commissie heeft een reeks ambitieniveaus geanalyseerd, namelijk een energiebesparing van 25% oplopend tot 40%. Uit deze analyse blijkt dat de baten toenemen naargelang het ambitieniveau op het gebied van energie-efficiëntie toeneemt, en dat de gasinvoer afneemt met 2,6% voor elke extra energiebesparing met 1%. Dit versterkt op directe wijze de energievoorzieningszekerheid van de Unie, hoewel boven een energiebesparing van 35% het tempo van vermindering van de gasinvoer dankzij extra energiebesparingen aanmerkelijk terugloopt.

Meer in het algemeen blijkt uit tabel 1 en figuur 2 duidelijk dat een meer ambitieus streefcijfer voor energie-efficiëntie grotere baten oplevert, met name in termen van invoer van fossiele brandstoffen. Daarbovenop komen extra baten zoals een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, minder lucht-, water-, bodem- en geluidsverontreiniging, een beperkter gebruik van hulpbronnen voor de doeleinden van energie-extractie, -transformatie, -transport en -verbruik, samen met extra baten op het gebied van volksgezondheid en staat van de ecosystemen. Dit wordt aangevuld met voordelen in de zin van meer werkgelegenheid. Er zijn echter ook extra kosten bovenop die welke moeten worden gemaakt om de streefcijfer van 40% inzake broeikasgasemissies te bereiken. Een streefcijfer van 28% voor energie-efficiëntie bijvoorbeeld zou de totale kosten van het energiesysteem doen oplopen van 2069 miljard EUR/jaar (bij een energiebesparing van 25%) tot ongeveer 2074 miljard EUR/jaar, d.w.z. een stijging met ongeveer 5 miljard EUR/jaar, of 0,24% per jaar, in de periode 2011-2030. Uit figuur 2 blijkt ook dat de energie-efficiëntiekosten sneller toenemen dan de besparing op de invoer van fossiele brandstoffen.

³⁹ Naar raming is in de komende 10 jaar ongeveer 1000 miljard EUR vereist voor investeringen in productie en transport en ongeveer 600 miljard EUR voor transmissie en distributie.

Figuur 2. Extra jaarlijkse gemiddelde energiesysteemkosten en fossiele-brandstofbesparingen in vergelijking met het centrale scenario van 40%-reductie van broeikasgasemissies, 27% aandeel hernieuwbare energiebronnen en 25%-streefcijfer voor energiebesparingen.

Opmerking. Tabel 1 geeft een samenvatting van de belangrijkste kosten en baten van verschillende niveaus van energiebesparingen in 2030

Een belangrijke overweging is ook de spreiding van de effecten. Aanvullende maatregelen om de energie-efficiëntie te verbeteren zouden voornamelijk gericht moeten zijn op de verbetering van de energieprestaties van gebouwen en producten en komen dus voornamelijk terecht op de schouders van de niet-ETS-sectoren. Wat de bouwsector betreft, die goed is voor ongeveer 10% van het BBP van de EU, vormen energie-efficiëntieverbeteringen in gebouwen de meest veelbelovende stimulans om na de recessie opnieuw tot groei te komen.

4. FINANCIERING VAN ENERGIE-EFFICIËNTIE EN OVERBRUGGING TOT 2030

De in dit overzicht aangemerkte kansen op het gebied van energie-efficiëntie kunnen daadwerkelijk worden gefinancierd op voorwaarde dat een effectief financieringskader kan worden opgezet waarbinnen de aanzienlijke aanloopkosten kunnen worden opgevangen.

Financiële middelen van de Unie moeten de aanzet geven tot particuliere financiering

Er zullen aanzienlijke middelen van de Unie beschikbaar zijn om de energie-efficiëntie maatregelen in de periode tot 2020 te financieren binnen het huidige meerjarige financiële kader. Het gebruik van deze middelen staat nu al centraal in het overleg met de lidstaten met betrekking tot de alomvattende overeenkomst betreffende het 2030-kader en het waarborgen van een billijke en evenwichtige verdeling van de inspanningen.

Als zij op verstandige wijze worden besteed, zullen vóór 2020 gedane investeringen ook in de volgende decennia de vereiste energiebesparingen opleveren. Het grootste energiebesparingspotentieel is te vinden in de bouwsector: 40% van het energieverbruik van de EU komt van gebouwen, bijna 90% van de vloeroppervlakte van gebouwen in de EU is in particulier bezit en meer dan 40% van de residentiële gebouwen dateert van vóór 1960. Dit wijst op de noodzaak van een aanzienlijke financiering uit de privésector. Het is derhalve essentieel dat er een markt voor verbetering van de energie-efficiëntie ontstaat en dat openbare middelen worden ingezet als hefboom om meer particuliere investeringen te genereren.

Ter illustratie: institutionele investeerders in de EU (aanhangers van de 'beginselen van verantwoordelijke investeringen') beheren momenteel fondsen met een bedrag van meer dan 12 000 miljard EUR en het bedrag dat zij hebben geïnvesteerd in particulier vastgoed wordt geraamd op meer dan 1 500 miljard in 2012. Dit zijn beschikbare middelen die moeten worden ontsloten door de slimme benutting van openbare middelen, gepaard aan een langetermijn-, transparant en stabiel regelgevingskader. Uit de effectbeoordeling blijkt dat een extra investering van 38 miljard EUR per jaar vereist is om de streefcijfers van het 2030-kader te behalen. Tegen deze achtergrond is de Commissie van mening dat de lidstaten een groot deel van de middelen voor het cohesiebeleid en/of van de nationale fondsen moeten gebruiken om de overgang naar een koolstofarme economie te ondersteunen, meer bepaald door deze middelen in te zetten als een hefboom voor het mobiliseren van particulier kapitaal. In de EU-begroting voor de periode 2014-2020 is de verbintenis voor energie-efficiëntie aanzienlijk versterkt. Er zal minimaal 38 miljard EUR beschikbaar zijn voor investeringen in een koolstofarme economie in het kader van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESI) 2014-2020, en dit bedrag zal worden vermenigvuldigd met behulp van nationale en regionale medefinanciering en het aantrekken van privékapitaal.

Voorts zullen middelen uit het Horizon 2020-initiatief en de ESI-fondsen worden gebruikt voor investeringen in energie-efficiëntie. In de periode 2014-2020 is ongeveer 2 miljard EUR gepland, met name via de energie-efficiëntiefocus van de maatschappelijke uitdaging van Horizon 2020 betreffende zekere, schone en efficiënte energievoorziening en de publiek-private partnerschappen inzake "energie-efficiënte gebouwen", "fabrieken van de toekomst" en "duurzame procesindustrieën via energie- en hulpbronnefficiëntie" (Sustainable Process Industry through Resource and Energy Efficiency - SPIRE).

In de afgelopen jaren heeft de EU proefprojecten op het gebied van innovatieve financieringsinstrumenten opgezet, zoals het Europees energie-efficiëntiefonds ("EEE F"), het Wereldwijd Fonds voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energie (Global Energy Efficiency and Renewable Energy Fund - "GEEREF") en het Instrument voor Particuliere financiering van energie-efficiëntie (Private Finance for Energy Efficiency - "PF4EE") in het kader van het Life-programma, die hetzij direct hetzij als voorbeelden ter replicatie op lidstaatniveau kunnen worden gebruikt. Voorts wordt, voortbouwend op de eerste succesvolle ervaringen in de periode 2007-2013, zoals met het JESSICA-instrument⁴⁰, het gebruik van financiële instrumenten in de ESI-fondsen voor de periode 2014-2020 ten zeerste aangemoedigd, bijvoorbeeld gebruikmaking van de "renovatielening". Dit zal de lidstaten nieuwe mogelijkheden bieden om de hefboomwerking van de ESI-fondsen te vergroten. Het wordt steeds duidelijker dat het belangrijk is openbare middelen in te zetten als stimulans

⁴⁰ Gezamenlijke Europese steun voor duurzame investeringen in stadsgebieden (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas - JESSICA).

voor het genereren van particuliere investeringen. De voordelen zijn: een kosteneffectiever gebruik van schaarse openbare middelen, belangrijke hefboomeffecten in termen van investeringen uit de privésector, een betere afstemming van de overheidssteun op de investeringscyclus van ondernemingen, een grotere betrokkenheid van de financiële sector, meer transparantie en een kleinere administratieve belasting.

De factoren die de vraag naar en het aanbod van investeringsfinanciering beïnvloeden, moeten worden aangepakt

Aan de vraagzijde moeten energieverbruikers beter worden geïnformeerd over alle energie-efficiëntiebaten die verder gaan dan de terugbetaling van de investering of de bespaarde kilowatturen, zoals de verbetering van de levenskwaliteit of de grotere concurrentiekracht van ondernemingen. Aanvullende vraag kan worden bevorderd door een effectievere tenuitvoerlegging van het bestaande regelgevingskader, bijstand bij de ontwikkeling en demonstratie van een robuuste en opschaalbare reeks investeringsprojecten en het delen van kennis en ervaring.

De beschikbaarheid van financiering kan worden verhoogd door het inzetten van openbare middelen om bestaande specifieke financieringsstelsels te structureren en te repliceren, waardoor aantrekkelijke, gemakkelijk toegankelijke (dichtbij de markt) en eenvoudige financieringsproducten, zoals leningen met lage rente voor diverse types consumenten, kunnen worden aangeboden.

Om de energieverbruiker ertoe aan te sporen financiering ter verbetering van zijn energie-efficiëntie te zoeken, is bovendien meer op financiering toegespitst sociaaleconomisch onderzoek vereist teneinde het gedrag van de consument - inclusief huurders en huishoudens met laag inkomen - beter te begrijpen wanneer zij beslissingen nemen over energie-efficiëntie maatregelen. Meer in het bijzonder moet aandacht worden gegeven aan de ontluikende markt voor energiediensten (inclusief energieprestatiecontracten en energiedienstovereenkomsten). Als meer nieuwe (energiebesparende) diensten worden aangeboden op basis van vraagresponsgerelateerde bedrijfsmodellen, zal dit zeker een invloed hebben op de vraag naar investeringen en financiering.

Om investeringen in energie-efficiëntie te bevorderen, moet de zakelijke uitvoerbaarheid voor investeerders en financiers duidelijk worden aangetoond. Transparantie, schaalbaarheid en standaardisering zijn vereist om een secundaire markt voor financiële producten ten behoeve van energie-efficiëntie te creëren en het potentieel voor de herfinanciering van investeringen in energie-efficiëntie te ontsluiten via kapitaalmarktproducten en -structuren.

De mobilisering van investeringsmiddelen (vraag én aanbod) vergt derhalve het volgende:

- de identificatie en waardebeoordeling (meting, boekhouding) van alle baten van investeringen in energie-efficiëntie op basis van robuuste gegevens en bewijzen die kunnen worden gebruikt door besluitvormers voor particuliere en bedrijfsinvesteringen en door de financiële sector, met name via het gebruik van energieprestatiecertificaten in de bouwsector;
- de ontwikkeling van normen voor elk element van het energie-efficiëntie-investeringsproces, inclusief rechtsgeldige contracten, overnemingsprocessen, aanbestedingsprocedures, toewijzing, meting, verificatie, verslaglegging, energieprestaties (contracten en certificaten) en verzekering;

- het verstrekken van instrumenten en diensten aan de consument waarmee hij zijn energieverbruik kan controleren zodat hij de (kapitaal)kosten van investeringen in energie-efficiëntie kan vergelijken met de (operationele) kosten van energieverbruik;
- een streefdoelgeoriënteerd gebruik van EU-fondsen (met name de ESI-fondsen) via publiek-private financiële instrumenten om de investeringsvolumes op te trekken en een bijdrage te leveren aan een grotere inzet van financiering van de particuliere sector door schaalgebonden risicodeling; ook ETS-inkomsten kunnen meer worden gericht op investeringen in energie-efficiëntie;
- het omschakelen van de lidstaten van traditionele subsidieverstrekking naar goedgekozen werkmodellen die het meest geschikt zijn om te voldoen aan de op hun gebouwenbestand afgestemde renovatie-investeringen met het oog op grotere energie-efficiëntie (zoals omschreven in hun nationale gebouwenrenovatiestrategie);
- een sterkere dialoog tussen de financiële sector, de besluitvormers in de openbare sector en andere gerelateerde beroepscategorieën, die het hen mogelijk maken de doeltreffendste financiële mechanismen en investeringsregelingen uit te tekenen, op te zetten en te demonstreren, waarbij zowel die mechanismen als de regelingen zijn afgestemd op het lokale niveau of het specifieke marktsegment en in de gehele EU kunnen worden gekopieerd.

De rol van de Commissie

De Commissie zal de samenwerking versterken met en tussen de lidstaten, besluitvormers uit de publieke sector, investeerders en financiële instellingen, zoals de Europese Investeringsbank, teneinde de kennis te vergroten over bestaande financieringsmechanismen die verder gaan dan pure subsidies, alsmede over het effect en rendement ervan, inclusief aspecten met betrekking tot risico-evaluatie, waardebeoordeling en standaardisering. De Commissie zal tevens haar samenwerking met de financiële instellingen en de lidstaten voortzetten met betrekking tot de verdere ontwikkeling en benutting van financiële instrumenten en initiatieven waarmee de beschikbaarheid van liquide middelen voor energie-efficiëntiemaatregelen kan worden versterkt.

Er moet specifieke aandacht worden gegeven aan de samenwerking met de lidstaten op het gebied van het gebruik van Europese structuur- en investeringsfondsen zodat daarbij meer wordt ingegaan op specifieke behoeften, belemmeringen en kansen binnen de EU. De Commissie heeft reeds uitgebreide richtsnoeren betreffende de financiering van gebouwenrenovatie met middelen van het cohesiebeleid gepubliceerd teneinde de beheersautoriteiten te helpen bij het plannen en mobiliseren van investeringen in gebouwen binnen de operationele programma's. De richtsnoeren omvatten een lijst van goede praktijken en casestudy's. Ook worden de diverse financieringsmechanismen uiteengezet die de autoriteiten kunnen gebruiken met het doel de aanzet te geven tot grootschalige investeringen in de energierenovatie van gebouwen en een hoger niveau van investeringen uit de particuliere sector aan te trekken.

Voorts zal de Commissie nauw blijven samenwerken met de lidstaten, zal zij zo nodig verdere begeleidingsactiviteiten opzetten om de bestaande richtsnoeren ter ondersteuning van de

tenuitvoerlegging van de energie-efficiëntierichtlijn⁴¹ aan te vullen en zal zij de uitwisseling van goede praktijken bevorderen. Ten slotte zal de Commissie erop blijven toezien dat het EU-recht naar behoren in nationaal recht wordt omgezet en wordt toegepast zodat een gelijk speelveld wordt gecreëerd voor alle lidstaten en de energiebesparing kan worden gemaximaliseerd.

5. VOORUITZICHTEN

Na een aarzelende start begint Europa 's energie-efficiëntiebeleid nu op stoom te komen. Uitgaande van het 20%-streefcijfer voor 2020 wordt er nu zowel op nationaal als op Europees niveau gestaag aan energie-efficiëntie gewerkt. Met een volledige tenuitvoerlegging en monitoring van reeds vastgesteld EU-wetgeving, is de Unie nu volop onderweg naar de verwezenlijking van deze doelstelling, nl. besparing van 170 Mtoe aan energieverbruik tussen 2010 en 2020.

Recente ontwikkelingen, vooral de Oekraïne-crisis, herinneren de EU met kracht aan het feit dat de Unie qua energievoorzieningszekerheid, vooral wat de gasinvoer betreft, zeer kwetsbaar is. In de recente Europese strategie voor energiezekerheid wordt uitdrukkelijk verwezen naar de rol van energie-efficiëntie om de afhankelijkheid van de EU van ingevoerde energiedragers te verminderen; elke extra energiebesparing met 1% doet de gasinvoer met 2,6% teruglopen.

Als zodanig is de Commissie van mening dat het verstandig is het bestaande momentum van energiebesparingen in stand te houden en stelt zij een ambitieus energie-efficiëntiestreefcijfer van 30% voor. Dit zal aanzienlijke extra baten opleveren tegen aanvaardbare extra kosten, meer bepaald gezien de toenemende risico's voor de energievoorzieningszekerheid, en brengt de betaalbaarheid van de klimaat- en energiestrategie voor 2030 niet in het gedrang.

Het huidige kader, gebaseerd op een indicatief EU-streefcijfer en een mix van bindende EU-maatregelen en nationale actie, is effectief gebleken en heeft de situatie in de lidstaten sterk doen vooruitgaan. Deze aanpak moet derhalve worden voortgezet tot 2030 en energie-efficiëntie moet een integrerend onderdeel worden van het in de "2030"-mededeling voorgestelde regeringskader dat de huidige monitorings- en rapporteringseisen moet stroomlijnen. Energie-efficiëntie moet daarom een centraal element worden van de nationale plannen van de lidstaten voor een concurrerend, zeker en duurzaam energiestelsel, dat een grotere samenhang moet brengen in de nationale en regionale klimaat- en energieplannen en -maatregelen.

Op basis van de door haar ontvangen nationale plannen en haar eigen pan-Europese energie- en klimaatanalyses zal de Commissie de nationale plannen monitoren en zal zij de vooruitzichten voor het bereiken van de op nationaal/EU-niveau vastgestelde klimaat- en energiestreefcijfers (inclusief die voor energie-efficiëntie) evalueren, evenals de vooruitzichten wat de EU-afhankelijkheid op energiegebied betreft en de daadwerkelijke functionering van de interne energiemarkt, op basis van de passende cruciale energie-indicatoren. In deze context zal de Commissie nagaan of er extra indicatoren moeten worden gebruikt, ter uitdrukking en monitoring van de voortgang naar het energie-

⁴¹ Mededeling "Tenuitvoerlegging van de richtlijn energie-efficiëntie – richtsnoeren van de Commissie" [COM(2013) 762].

efficiëntiestreefcijfer (zoals bijvoorbeeld de energie-intensiteit) die beter rekening houden met de onderliggende **veranderingen in en prognoses voor het BBP en de bevolkingsgroei**. Voorts zal de Commissie **in 2017 de voortgang op het vlak van energie-efficiëntie evalueren waarbij zij rekening zal houden met de hierboven genoemde elementen**. Uiteindelijk zal het governanceproces het kader bieden waarbinnen de doeltreffendheid van het nationale en het EU-beleid verbonden met de 2030-klimaat- en energiedoelstellingen van de EU kan worden geëvalueerd.

De Commissie zal ook haar inspanningen voortzetten om de economische en energiemodellen verder te verfijnen die worden gebruikt om de kosten en baten van energie-efficiëntiemaatregelen in te schatten.

De Commissie zal de lidstaten bij hun nationale inspanningen blijven ondersteunen via beleidsmaatregelen op Europees niveau die kunnen bijdragen tot het verwezenlijken van de voorgestelde besparingen. In dat verband zullen de volgende elementen aan bod komen:

- de voor eind 2014 geplande evaluatie van de richtlijn betreffende de energie-etikettering en van bepaalde aspecten van de richtlijn betreffende ecologisch ontwerp, biedt de kans om het productgerelateerde beleidskader te actualiseren;
- de verdere ontwikkeling van financiële instrumenten en bijstand bij projectontwikkeling met het oog op het stimuleren van particuliere investeringen in energie-efficiënte apparatuur en technologie;
- de evaluatie en eventuele herziening, in 2007, van de richtlijnen inzake energie-efficiëntie en de energieprestatie van gebouwen, van artikel 7 van de energie-efficiëntierichtlijn en van de komende NEEAP's zal de kans bieden om na te gaan welke beleidselementen daadwerkelijk vereist zijn om langdurige investeringen in energie-efficiëntie aan te moedigen, met name in het licht van de momenteel geplande geleidelijke uitdoving van bepaalde aspecten van de energie-efficiëntierichtlijn in 2020;
- de komende mededeling van de Commissie betreffende de detailhandelsmarkten zal voornamelijk betrekking hebben op de totstandbrenging van een markt waarin op dynamische prijsvorming gebaseerde innovatieve diensten ervoor zorgen dat er producten op de markt komen die een efficiënt gebruik van energie bevorderen, gebaseerd op een dialoog met lidstaten en regelgevers en binnen het kader van de energie-efficiëntierichtlijn en de wetgeving betreffende de interne energiemarkt;
- de invoering van de marktstabiliteitsreserve van het emissiehandelssysteem zal een grote aansporing zijn tot energie-efficiëntieverbeteringen in de industriële sector en zal ervoor zorgen dat de synergieën tussen het energie-efficiëntie- en het klimaatbeleid zullen worden benut;
- de geleidelijke tenuitvoerlegging van het programma dat werd voorgesteld in het witboek van 2011 inzake vervoer⁴²;
- benutting van het onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma Horizon 2020 en nauwe samenwerking met de lidstaten om het op de markt brengen van vernieuwende

⁴² COM(2011) 144 def.

energie-efficiënte producten en de uitwerking van nieuwe daarop gerichte bedrijfsmodellen te bevorderen.

6. CONCLUSIES

Volgens de huidige prognoses zal het energie-efficiëntiestreefcijfer voor 2020 worden bereikt. De Commissie is niet van plan om nieuwe maatregelen voor te stellen, maar roept de lidstaten ertoe op hun huidige inspanningen te intensiveren om ervoor te zorgen dat bedoelde doelstelling gezamenlijk wordt verwezenlijkt. De Commissie zal deze inspanningen aanvullen met behulp van passende richtsnoeren en de verspreiding van beste praktijken opdat de beschikbare fondsen van de Unie maximaal worden benut.

In de mededeling van de Commissie betreffende een beleidskader voor klimaat en energie voor 2030 werd een energiebesparingsniveau van 25% voorgesteld als onderdeel van een strategie om de broeikasgasreductie van 40% op de meest kostenefficiënte manier te bereiken. Gezien echter het toenemende belang van een versterking van de energievoorzieningszekerheid en een vermindering van de invoerafhankelijkheid van de Unie meent de Commissie dat het passend is een hoger streefcijfer, van 30%, voor te stellen. Dit zou de kosten van het kader voor 2030 weliswaar met 20 miljard EUR per jaar verhogen, maar zou aanzienlijke en tastbare voordelen op het gebied van concurrentievermogen en energievoorzieningszekerheid opleveren.